

BOUW

Eerste vertraging voor Zuidasdok nog voordat bouw begonnen is

Nog voordat de eerste schop in de grond is gegaan, heeft het project Zuidasdok in het zakenhart van Amsterdam al vertraging opgelopen. In het project, waar negen jaar voor is uitgetrokken, verdwijnt de rondweg A10 in een tunnel onder de grond en wordt station Amsterdam-Zuid vernieuwd.

De Zuidas in Amsterdam Foto: Jasper Juinen/Bloomberg

De vertraging wordt bevestigd door het projectteam Zuidasdok - namens Rijk, andere opdrachtgevers en bouwers - tegenover het FD, naar aanleiding van vragen over mogelijke vertragingen en kostenoverschrijdingen. Volgens een woordvoerder is er 'meer tijd nodig voor een goed en volledig, integraal ontwerp'.

Er is nu nog geen integraal voorontwerp ingediend.

Een van de oorzaken is dat de complexiteit van het project groter is dan gedacht. Dat heeft te maken met de locatie. Er worden twee tunnels aangelegd in een van de drukst bereden stukken snelweg van Nederland terwijl het verkeer ongehinderd moet blijven rijden. Verder is de situatie in het gebied - het type ondergrond is regelmatig een risicofactor bij bouwprojecten - anders dan tijdens de aanbesteding door de opdrachtgever is aangegeven. Ook zijn er wijzigingen doorgevoerd in het ontwerp van met name het station.

Het is nog onduidelijk of de extra kosten die met de vertraging gepaard gaan, bij de aannemers of bij opdrachtgevers Rijkswaterstaat, ProRail en gemeente Amsterdam terechtkomen. Volgens de woordvoerder zijn het project Zuidasdok en aannemer ZuidPlus tegen verschillende vraagstukken opgelopen die van invloed kunnen zijn op de realisatie en op de planning. 'Deze liggen zowel in het domein van de opdrachtgever als van de opdrachtnemer. Zodra we hierover helderheid hebben, worden de Tweede Kamer en de gemeenteraad van Amsterdam geïnformeerd.'

De gemeente Amsterdam is amper gekomen van de bouw van de Noord/Zuidlijn die 15 jaar duurde en €1,6 mrd duurder uitviel dan begroot. Wel is er toen leergeld betaald. In 2012 is al vastgelegd dat Amsterdam niet meer dan 25% betaalt bij eventuele tegenvallers bij het Zuidasdok, met een maximum van €59 mln, zo staat er in de **begroting** van de hoofdstad.

59

Amsterdam heeft laten vastleggen dat het bij eventuele tegenvallers maximaal €59 mln hoeft bij te betalen.

Druk op de begroting

Het Zuidasdok-project zit nu nog steeds in de zogeheten herijkingsfase, waarin bouwers en opdrachtgevers het ontwerp verder uitwerken. Die had echter al in de tweede helft van 2018 afgerond moeten zijn. Bij de aanbesteding van het Zuidasdok is **gesteld** dat er niet gestart mag worden met de bouw voordat deze herijkingsfase is afgerond.

De woordvoerder wijst erop dat Zuidasdok bestaat uit veel verschillende complexe

elementen die op een relatief klein oppervlak gerealiseerd moeten worden. 'Gezien de complexiteit is het belangrijk de tijd te nemen voor het ontwerp.' Opdrachtgever en bouwers zijn volgens haar nog in gesprek over het integrale voorontwerp en de bijbehorende planning.

Bronnen in de bouw hebben tegen het FD gemeld - nadrukkelijk op basis van anonimiteit, de overheid is in de inframarkt de grootste opdrachtgever - dat door aanpassingen in het ontwerp en schaarste aan bouwpersoneel druk op de planning en de begroting is ontstaan. Omdat de prijzen in de bouw hard stijgen, zal volgens de bronnen elke vertraging ook leiden tot hogere kosten.

De bouw van de snelwegtunnels had meteen in 2019 moeten losbarsten' • Bron

Alleen voorbereidend werk

Een bron uit de bouwwereld zegt dat 'het tijdspad van het project niet meer in de pas loopt met de oorspronkelijke planning', wat managementtaal is voor: het project is vertraagd. Een andere ingewijde zegt dat vanwege het strakke tijdsschema de bouw van de snelwegtunnels 'meteen in 2019 had moeten losbarsten'. In de praktijk wordt nu alleen voorbereidend werk verricht, bijvoorbeeld voor de aanleg van twee onderdoorgangen onder het spoor.

In november stelde de projectorganisatie in een presentatie tegenover het Bewonersplatform Zuidas al dat de herijkingsfase langer duurt vanwege 'meer dan voorziene complexiteit en vanwege 'afwijkingen in de werkelijke situatie ten opzichte van de informatie die door de opdrachtgever is verstrekt'. Daarnaast duurt de herijking langer door 'contractwijzigingen en onduidelijkheden, omissies en tegenstrijdigheden'.

Negen jaar lang een bouwput

Door de trage herijkingsfase loopt het project ook achter op de begroting. In het Infrastructuurfonds van het Rijk is vorig jaar vanwege de herijking €34 mln aan uitgaven overgeheveld naar 2019, zo meldde het kabinet eerder in een **toelichting** op de Najaarsnota.

Het Zuidasdok is een van de grootste, meest complexe infraprojecten in Nederland. Van 2019 tot en met 2028 verandert het midden van de Zuidas in een grote bouwput tijdens de aanleg van de tunnels. Tijdens de werkzaamheden blijft de snelweg A10 open. De enorme bouwopdracht met een omvang van bijna €1 mrd is ruim twee jaar geleden gegund aan bouwers Hochtief, Fluor en Heijmans die samen het consortium ZuidPlus vormen. De bouwer uit Rosmalen heeft een belang van 15% in de bouw, Hochtief en Fluor hebben ieder een belang van 42,5%.

Drie oorzaken

Er zijn drie oorzaken voor de eerste vertraging. Ten eerste is de situatie in het dichtbebouwde gebied dus complexer dan voorzien. Naast het openhouden van verkeersader A10, is de aanvoer van materieel en materiaal lastiger geworden doordat in het gebied nu om iedere meter bouwgrond wordt gevochten, in tegenstelling tot enkele jaren geleden. 'Het project vindt bovendien plaats in een prestigieus gebied met hoogbouw met een veeleisend publiek', aldus een bron. Het beperken van hinder is in het hele bouwproces een rode draad. Bedrijven uitten eerder grote zorgen vanwege de gevreesde overlast. Zij procedeerden tot aan de Raad van State.

1

De opdracht heeft een waarde van bijna €1 mrd en is gegund aan bouwers Hochtief, Fluor en Heijmans.

Ten tweede zijn er op verzoek van de opdrachtgevers wijzigingen in het stationsontwerp doorgevoerd. Zo moeten er extra zware funderingen aangebracht worden ter voorbereiding op de aanleg van een vijfde en zesde treinspoor. Ook zijn volgens een bron de onderdoorgangen breder dan in het oorspronkelijke ontwerp, komt er een extra overdekte fietsstalling en is er straks meer ruimte voor winkels in het station.

De kosten van dit soort ontwerp wijzigingen komen logischerwijs bij de

opdrachtgever terecht. Destijds is hier budget voor gereserveerd, maar een bron verwacht dat dit onvoldoende is. 'Bij zo'n complex project heeft een beperkte wijziging al snel een grote impact op het geheel.'

Spoor gaat dicht

Tot slotte zijn er dus de 'afwijkingen in de werkelijke situatie'. Het gaat dan waarschijnlijk om bodemgesteldheid en kabels en leidingen. De informatie over ondergrondse infrastructuur is vaak onvolledig. Als er op een onverwachte plek toch kabels of leidingen liggen, heeft dat direct impact op de werkvolgorde en de planning. Wat betreft het verkrijgen van vergunningen en het in kaart brengen van kabels en leidingen draagt Rijkswaterstaat bij dit project overigens het risico.

Aanleg Zuidasdok

Hart van Amsterdams zakendistrict verandert in bouwput om snelweg onder de grond te laten verdwijnen

Belangrijke infrastructurele projecten rondom Zuidas

Ondertunneling A10 over een lengte van 1 km. Trein en metro blijven bovengronds

Groter station Amsterdam-Zuid

Dwarsdoorsnede ondertunneling en aanpassingen station

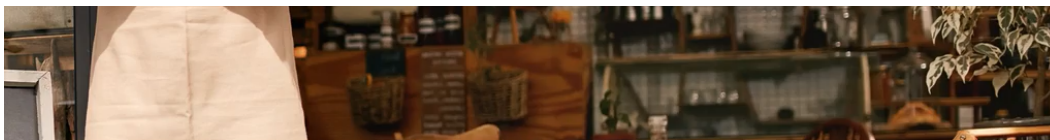

© FD | Bron: Cob

Dit voorjaar gaat het spoor enkele weekenden dicht wegens de aanleg van nieuwe onderdoorgangen bij de RAI en bij de Benjamin Brittenstraat. Volgens de woordvoerder kunnen deze geplande buitendienststellingen dit voorjaar gewoon worden benut, ook al is de herijkingsfase nog niet afgerond. 'De opdrachtgever heeft separaat getoetst of de werkzaamheden ook zonder integraal voorontwerp kunnen worden uitgevoerd. Uit de toetsing zijn geen belemmeringen naar voren gekomen.'

ADVERTENTIE

Door Arend Clahsen

Meest gelezen

De grenzen van Trumps presidentschap komen in zicht

Eerste vertraging voor Zuidasdok nog voordat bouw begonnen is

ING ziet consolidatie in EU voorlopig niet gebeuren

Met dit abonnementstype is het niet mogelijk reacties te plaatsen.
U kunt uw abonnement [hier](#) upgraden.